

T.C.
CUMHURBAŞKANLIĞI
Diyanet İşleri Başkanlığı

CAMİ HİZMETLERİNDE VERİMLİLİĞİN ARTIRILMASI

Camilerden vatandaşlarımızın azami derecede istifade edebilmesini temin etmek ve cami merkezli din hizmetlerindeki etkinlik ve verimliliği artırmak amacıyla Başkanlığımızca çeşitli projelerin hayata geçirildiği bilinmektedir.

Bu çerçevede cami merkezli din hizmetlerinde verimliliğin artırılması için aşağıdaki hususlara riayet edilecektir:

A. CAMİ MERKEZLİ FAALİYETLER

1- Camilerin Açık Tutulması:

- (a) Sabah ezanı, Diyanet takvimine uygun olarak güneşin doğmasından bir saat önce, Ramazan ayında ise imsak vaktinde okunacaktır. Sabah ezanıyla açılan camiler, mahallî durum ve çevre şartları göz önünde bulundurularak namazdan sonra kapatılacaktır.
- (b) Camiler, sabah namazından sonra özel durum ve yerel şartlar dikkate alınarak, her gün öğle namazından en geç bir saat önce açılıp, yatsı namazından sonra kapanmak üzere gün boyunca açık tutulacaktır.
- (c) Gerekli güvenlik önlemleri alınmak kaydıyla tarihî ve merkezî camiler sürekli açık bulundurulabilecektir.
- (d) Camilerin gün boyunca açık tutulmasının sakıncalı görüldüğü durumlarda yerel şartlar dikkate alınarak mülkî amir onayı ile ilgili camiler için farklı açık kalma süreleri belirlenebilecektir.

B. CAMİ GÖREVLİLERİNİN FAALİYETLERİ

1- Cami veya müstemilatında din görevlileri için bir oda oluşturulacaktır. Ayrıca müftülükçe hazırlanan programların uygulanması için imkanlar ölçüsünde cami müstemilatında "Dini Danışmanlık Bürosu" açılacaktır. Mekan oluşturulamayan camilerin uygun bir bölümünde bu hizmetler yürütülecektir.

2- Cami görevlileri, Diyanet İşleri Başkanlığı Görev ve Çalışma Yönetmeliği'nin 47 nci maddesinin birinci fıkrasının (c) bendinde yer alan "Birden fazla imam hatip ve/veya müezzin kayyımı olan camilerde haftalık izin günü dışındaki günlerde, namaz vakitlerinde görevlilerin tamamı camide bulunurlar ve görevi nöbetleşe yaparlar." şeklindeki hüküm doğrultusunda, haftalık izin günleri hariç, görev yaptıkları camide hazır bulunacaklar ve vakit namazlarını sırayla kıldırıp müezzinlik yapacaklardır.

3- Kamu kurumları, iş hanı, sanayi bölgesi vb. kısmi zamanlı açık bulunan yerlerdeki cami ve mescitlerde görev yapan din görevlileri, görev yaptıkları caminin/mescidin kapalı olduğu vakitlerde:

- (a) Müftülükçe belirlenecek bir camide din hizmeti sunmak üzere görevlendirileceklerdir.
- (b) Uygun görülmesi halinde cami dışı din hizmetlerinde (sosyal kültürel içerikli) görevlendirilebileceklerdir. Görevlendirmelerde personelin ikameti vb. durumlar göz önünde bulundurulacaktır.
- (c) Bu görevlendirmeler dışında ilgili kurumun açık bulunduğu saatlerde kurum çalışanlarına yönelik din hizmeti ve din eğitimi faaliyetlerinde bulunacaklardır.

4- Cami görevlileri, vakit namazları için ezandan en az yirmi dakika; cuma ve bayram namazları için ise en az bir saat önce camide hazır bulunacaklardır. İmam hatipler, cübbe ve sarıklarını giyerek ezandan önce mihraba geçeceklerdir.

5- Vatandaşlarımızın cemaatle kılınan namaza yetişebilmesi için akşam namazının farzından önce iki rekât namaz kılınacak kadar beklenenecektir.

6- Cemaatin hafta içi ve hafta sonu yoğunluğu göz önünde bulundurularak en uygun günde görevlilerin haftalık izin kullanması müftülükçe belirlenecektir.

C. CAMİ BULUŞMALARI

1- "Sabah namazı buluşmaları" uygulamasına devam edilecektir. Programın halkımıza duyurulmasında azami derecede hassasiyet gösterilecektir. Program sabah namazını müteakiben Kur'an tilaveti, tesbihat ve kaside okumaları ile devam edip kısa bir sohbet ve dua ile bitirilecektir. Buna göre;

(a) Her il ve ilçede merkezî bir camide haftada bir gün mahallî şartlar ve cemaatin katılımı da dikkate alınarak sabah namazı buluşması tertip edilecektir.

(b) Cemaatin tümünün istifade edebilmesi için il ve ilçe müftülüklerinin planlaması çerçevesinde her hafta farklı bir camide de sabah namazı buluşmaları tertip edilebilecektir.

2- "Biz Bir Aileyiz, Cuma Gecesi Ailece Camideyiz" temasıyla cuma gecelerini değerlendirmek ve milli-manevi değerlerimizin yaşatılmasında ailelerimizi seferber etmek maksadıyla her cuma gecesi bütün camilerde akşam namazı ile yatsı namazı arasında Yasin-i Şerif, sohbet, tevbe-istiğfar ve duadan müteşekkil bir program düzenlenecektir. Programa bilhassa kadın ve çocukların katılımı teşvik edilecektir.

3- Camilerin bulunduğu köy/mahallelerde toplumun genelini ilgilendiren cenaze vb. durumlar ortaya çıktığında cami görevlileri vakitlice camide bulunacak, gerekli tedbirleri alacak, vaaz, Kur'an-ı Kerim tilaveti gibi irşat faaliyetleri gerçekleştirecektir. Bu durum ilgili müftülüğe bildirilecektir.

D. CAMİ DERSLERİ

1- Her cami için haftalık "Cami Dersleri" programı hazırlanacak ve bu program cami ilan panolarına asılacak, ayrıca cuma günleri vaaz ve hutbenin sonunda vatandaşlarımıza duyurularak programlara katılmaları teşvik edilecektir. Müftülükçe EK-1 dikkate alınarak hazırlanacak program, mevsim şartlarına göre planlanacaktır.

(a) Sabah namazının farzından önce hatim (bir veya/yarım cüz), Yasin ve Fetih Sureleri vb. Kur'an-ı Kerim tilavet edilmesi usul haline getirilecektir.

(b) Öğle veya yatsı namazından önce "Din Görevlisi ile 365 Gün" projesi kapsamında bir ayet, bir hadis, bir dua ve bir fetva okunacak ve Başkanlığımız yayınlarından istifade edilerek cemaate açıklanacaktır.

(c) Cemaatin katılımının yüksek olduğu vakit namazlarından sonra Kur'an-ı Kerim tilavet edilecek, okunan ayetlerin anlamı verilip beş dakikayı geçmeyecek şekilde açıklaması yapılacaktır.

(d) Akşam namazı ile yatsı namazı arasında Başkanlığımızca tavsiye edilen EK-2 eserlerden yararlanılarak tefsir, hadis, ilmihal ve siyer okumaları yapılacaktır.

(e) Programın uygulanmasında cami görevlilerinin tamamı görev alacaktır. İki veya üç namaz vakti açık olan kamu kurum, kuruluş ve iş hani gibi yerlerdeki camilerde görev yapanlar bu programı, kurumun/iş hanının açık olduğu zamanlarda uygulayacaktır.

(f) Program, birden fazla görevlisi olan camilerde cuma günü; tek görevlisi bulunan camilerde ise cuma ve izin günlerinde uygulanmayacaktır.

(g) Programın uygulanması ve denetlenmesi müftülükçe sağlanacaktır.

(h) Program üçer aylık dönemler halinde planlanacak, müftülüğün onayı alındıktan sonra uygulamaya geçilecektir.

2- Her il ve ilçede en az bir camide haftada bir gün (cumartesi-pazar) Başkanlığımız yayınları arasında bulunan hadis kitaplarından hadis sohbeti tertip edilecektir.

3- "Cami Dersleri" ve "Hadis Sohbetleri" programları, programın uygulanacağı üç aylık dönemden önceki son mesai gününe kadar DHYS'deki ilgili ekrana girilecek ve müftülükçe onaylanacaktır.

E. CAMİLERDEKİ SES SİSTEMLERİNİN KULLANIMI

1- Ezan ve salâ okunurken (minareden vb.) kullanılan cihazların ses düzeyinin ortalama 70-85 dB (desibel) arasında uygun bir seviyede tutulmasına özen gösterilecektir.

2- Ses cihazı kullanımının gerekli olmadığı küçük camilerde veya cemaatin az olduğu vakitlerde yalın sesle iktifa edilecek ve mikrofon kullanılmayacaktır. Ses cihazının kullanımına ihtiyaç duyulduğu hallerde, cami içi ortalama ses düzeyi 60-70 dB arasında olacaktır.

3- Mikrofon vb. ses cihazlarının doğru kullanımı konusunda il ve ilçe müftülüklerince din görevlilerine yönelik mahallinde eğitimler düzenlenecektir. Kullanımın zaruri olduğu durumlarda mikrofonun ağza çok yakın tutulmaması konusunda din görevlileri bilgilendirilecektir.

4- Cami ve minare hoparlörlerinin montajı yapılırken cadde, sokak ve binaların konumuna dikkat edilecek, hoparlörlerin doğrudan binalara yöneltilmemesine özen gösterilecektir.

F. CAMİ MÜŞTEMİLATI VE KULLANIMA ELVERİŞLİLİĞİ

1- Camilerde kadınların ibadetine yönelik nezih ve uygun mekânlar hazırlanacak, karanlık, loş, soğuk bölümlerin kadınlara ayrılmasına izin verilmeyecektir. Abdest alma yerleri ve WC'lerin kadınların kullanımına uygun ve yeterli biçimde hazırlanması sağlanacaktır.

2- Fiziki alt yapısı müsait olan camilerde çocukların ve gençlerin gelip zamanlarını değerlendirebilecekleri, kitap okuyup ev ödevi ve araştırma yapabilecekleri okuma salonları oluşturulacaktır.

3- Camilerin abdest alma yerlerinin ve WC'lerin engelli vatandaşlarımızın erişimine uygun hale getirilmesi sağlanacaktır. Ayrıca cami girişlerinde ve son cemaat mahalline ulaşmada engelli vatandaşlarımızın kullanımı için rampa vb. sistemler sağlanacaktır.

G. DİĞER HUSUSLAR

1- Bu genelgede yer alan cami ve mescitlerle ilgili yükümlülükler müftülüklerce yürütülecektir.

2- Yapılacak olan harcamalar mahalli imkanlarla karşılanacaktır.

3- Bu genelgede zikredilen hususlar, din görevlileri, mülk sahibi hakiki ve hükmi şahıslarla koordinasyon ve işbirliği sağlanarak uygulamaya geçirilecektir.

4- 05.03.2013 tarihli ve 514 sayılı "Camilerin Açık Tutulması Genelgesi" yürürlükten kaldırılmıştır.

Bilgilerini ve gereğini rica ederim.

Prof. Dr. Ali ERBAŞ
Diyanet İşleri Başkanı